

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Hallitussihteeri
Iida Huhtanen

Muistio

12.5.2022

YLEISSOPIMUS KANSAINVÄLISEN MERENKULUN TURVALAITEJÄRJESTÖSTÄ; VALTIONEUVOSTON ASETUS

Kansainvälinen majakkaliitto (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities, IALA) perustettiin vuonna 1957 Ranskan kansallisella lailla neuvoa-antavaksi tekniseksi organisaatioksi ja se on perustamisestaan saakka ollut yksityisoikeudellinen yhdistys. Yhdistyksen yleiskokouksessa vuonna 2014 päätettiin aloittaa prosessi yhdistyksen statuksen muuttamiseksi kohti kansainvälistä valtioiden välistä järjestöä (intergovernmental organisation, IGO). Tämä edellyttää valtiosopimusta, jonka valtiot ratifioivat omien kansallisten menettelyjensä mukaisesti.

Yleissopimus viimeisteltiin ja hyväksyttiin Kuala Lumpurin diplomaattikonferenssissa 25.–28.2.2020. Sopimus avattiin allekirjoituksille 27.1.2021. Mahdollisuus sopimuksen allekirjoittamiseen on ollut 26 päivään tammikuuta 2022 asti. Suomi allekirjoitti yleissopimuksen Pariisissa 8 päivänä kesäkuuta 2021.

Sopimus sisältää johdannon ja liitteen sekä 22 artiklaa. Sopimuksella perustetaan virallinen kansainvälinen järjestö, jolloin Kansainvälisestä majakkaliitosta tulee Kansainvälisen merenkulun turvalaitejärjestö. Statusmuutos selkeyttää järjestön roolia, kasvattaa IALA:n suositusten ja ohjeiden painoarvoa, yhdenmukaistaa kansainvälistä toimintaa yleissopimuksen alalla sekä helpottaa järjestön sihteeristön toimintaa. Liittyessään jäseneksi Suomella on mahdollisuus vaikuttaa järjestön antamien suositusten ja ohjeiden valmisteluun.

Sopimuksella vahvistetaan Kansainvälisen merenkulun turvalaitejärjestön asema alusten turvallista, taloudellista ja tehokasta liikkumista edistävien merenkulun turvalaitteiden kehittämisessä ja jatkuvassa yhdenmukaistamisessa merenkulkuyhteisön hyväksi ja ympäristön suojelemiseksi.

Sopimuksen 3 artiklan mukaan järjestön keskeinen tavoite on parantaa merenkulun turvallisuutta harmonisoimalla merenkulun turvalaitteita. Tavoitteiden saavuttamiseksi järjestön tehtävänä on kehittää ja käsitellä vapaaehtoisesti noudatettavia standardeja ja suosituksia, tarjota neuvottelu- ja tiedonvaihtomekanismeja, kehittää kansainvälistä yhteistyötä, tukea merenkulun turvalaitteita koskevissa asioissa, järjestää erilaisia tapahtumia sekä tehdä yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa tarjoten tarvittaessa asiantuntija-apua.

Sopimuksen 20 artikla sisältää voimaatuloa koskevat määräykset. Sopimus tulee sekä kansainvälisesti että Suomen osalta voimaan yhdeksäntenäksymmenentenä päivänä siitä päivästä, kun kolmas-kymmenes valtio on sitoutunut sopimukseen.

Näin ollen nyt annettavaksi ehdotetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että sopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenennen päivän kuluttua siitä, kun kolmaskymmenes valtio on sitoutunut sopimukseen. Pykälän 2 momentti sisältäisi tavanomaisen säännöksen sopimuksen kansallisista hyväksymisvaiheista. Asetuksen 2 §:n mukaan sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset olisivat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin sopimuksen voimaansaatamislain (xxx/20xx) tulevan voimaan... Asetus olisi ehdotetun 4 §:n mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan niin ikään samana ajankohtana.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Kansainvälisen merenkulun turvalaitejärjestöä koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta.